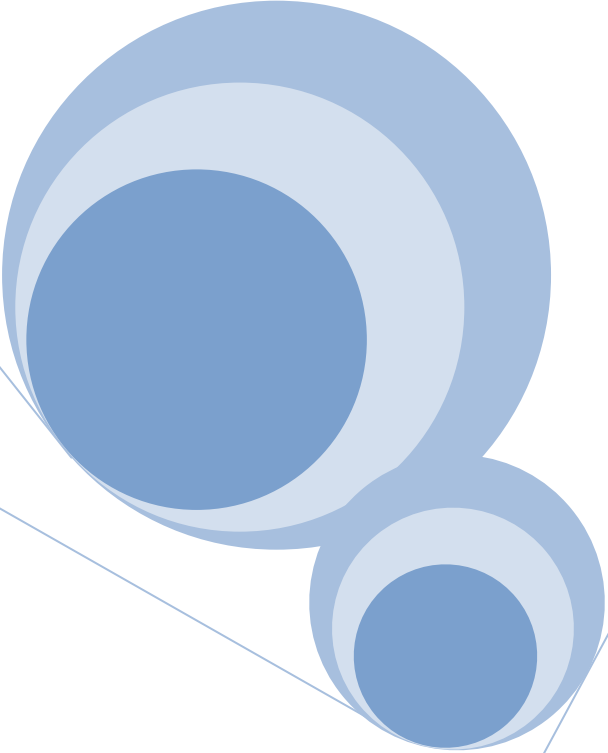
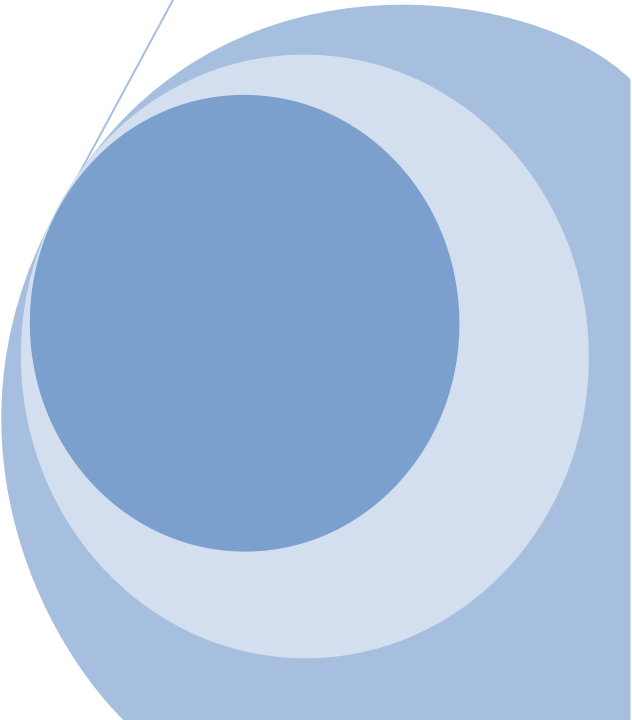

VZGOJNI NAČRT

**OSNOVNA ŠOLA
DUŠANA BORDONA
SEMEDELA - KOPER**

Sprejet na svetu šole, 28. 05. 2009

UVOD

Vzgojni načrt šole je del letnega delovnega načrta šole, ki je oblikovan v skladu z Ustavo RS, Zakonom o osnovni šoli in Konvencijo o otrokovih pravicah.

Temelji na štirih stebrih izobraževanja, ki jih zagovarja UNESCO, in sicer

Učiti se, da bi:

- vedeli
- znali delati
- znali živeti v skupnosti in drug z drugim
- znali biti

Pri oblikovanju so sodelovali učitelji, starši in učenci, gradivo pa je zbrala in povezala strokovna skupina, ki jo je imenovala ravnateljica šole.

Vzgojni načrt vsebuje:

- vrednote
- vzgojna načela
- vzgojne dejavnosti (proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje in usmerjanje učencev in vzajemno sodelovanje šole s starši)

Z vzgojnim načrtom želimo doseči in uresničiti potrebe, interese, cilje in vrednote, ki smo si jih skupaj zadali učitelji, starši, učenci in vsi zaposleni na šoli v sodelovanju z lokalnim okoljem.

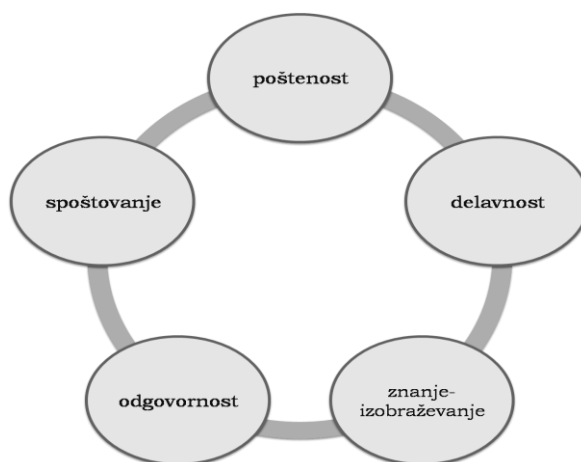
Za uresničevanje teh ciljev smo oblikovali Pravila šolskega reda, ki vsebujejo strategije uresničevanja (svetovanje, pohvale, kazni ...).

VREDNOTE

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki ali družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. So vitalnega pomena za družbo, saj usmerjajo ravnanje ljudi.

Na šoli bomo delovali v skladu z družbeno sprejetimi vrednotami, zapisanimi v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi o izobraževanju, Smernicah kurikularne prenove, Konvenciji o otrokovih pravicah in drugih dokumentih. Še posebno pozornost pa bomo dali vrednotam, ki so pomembne za našo šolo in smo jih skupaj izbrali za pomembne učitelji, starši in učenci.

Naša vizija izhaja iz vrednot:

Naša vizija:

V spodbudnem in varnem okolju
z delavnostjo in odgovornostjo
pridobivamo znanje
in razvijamo svoje sposobnosti.

VZGOJNA NAČELA

1. Spoštovanje človeškega dostojanstva

Omogočiti želimo spodbudno okolje, kjer bomo lahko oblikovali in izražali lastno mnenje, aktivno sodelovali pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju dogovorov in pravil, hkrati pa se znali dogovarjati in demokratično sprejemati vrednote. Pri vzgoji in vzpostavljanju discipline bomo spoštovali otrokovo človeško dostojanstvo.

2. Aktivno sodelovanje učenca v procesu rasti

Učencem želimo omogočiti pogoje za lastno izražanje, doživljanje in ustvarjanje. Ustvariti želimo okolje, kjer bodo lahko razvili pozitivno samopodobo in zavest o pomenu sprejemanja kompetenc, ki jim bodo omogočale nadaljnjo rast in razvoj tako na kognitivnem področju kot na delovnem in socialno-emocionalnem področju, z lastnim aktivnim delovanjem.

3. Proaktivno oz. preventivno delovanje

Preventivno delovanje šole se izraža v kakovostnih učnih procesih, z uporabo učnih metod, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev in jim omogočajo aktivno sodelovanje. Izraža se v vzpostavljanju prijetne, sproščene in spodbudne klime, ki temelji na pozitivnih medsebojnih odnosih in zaupanju med vsemi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa. Preventivno delovanje pa se povezuje tudi z dejavnostmi, ki se nanašajo na organizacijo, vodenje in upravljanje šole.

4. Sodelovanje šole s starši

Šola in družina sta odgovorni za otrokov razvoj in napredek, zato morata oblikovati priložnosti za sodelovanje, ki izhaja iz medsebojnega zaupanja.

5. Združevanje pravic, odgovornosti in pravil

V vsaki skupnosti je potrebno dogovoriti pravila skupnega življenja, ki izhajajo iz pravic in dolžnosti. Osnovno izhodišče pri oblikovanju pravil predstavljajo temeljne pravice in korelativne dolžnosti. Vse pravice in dolžnosti temeljijo na vzajemnem spoštovanju, brez katerega nobena skupnost ne more učinkovito obstajati in delovati za vzajemno korist. Otroci se odgovornosti šele učijo in zaradi nedoraslosti in nezrelosti še niso sposobni prevzeti vseh odgovornosti, hkrati pa so od nekaterih pravic izvzeti.

6. Spodbujanje samonadzora in samodiscipline

Pomemben del vzgoje je tudi proces oblikovanja vedno večje samostojnosti in odgovornosti učencev. Glede na razvoj se torej otroku dopušča in omogoča vse več svobodnih izbir ob upoštevanju ustreznih mej. Vzgojno pomembne so situacije, v katerih učenci oblikujejo in sprejemajo odločitve oziroma izbirajo med možnostmi in sprejemajo posledice odločitev.

V primeru, ko se učenci vedejo neprimerno ali kršijo skupne dogovore in pravice drugih, pa učitelj pomaga učencu zaznati problem in ga spodbuditi, da o problemu spregovori in ga rešuje (mediacija, restitucija, samopresoja ...). Na ta način se učencu omogoči, da spremeni lastno vedenje.

7. Strokovna avtonomija, usklajenost vzgojnih dejavnikov in doslednost

Pri oblikovanju Vzgojnega načrta smo upoštevali značilnosti šole in okolja, potrebe, interese in stališča vseh na šoli. Z usklajenim delovanjem in doslednostjo bomo oblikovali enotnost vzgoje in varno psihosocialno okolje.

8. Osebni zgled

Pri vzgoji so pomembni zgledi, ki jih dajejo učencem vsi zaposleni na šoli. Temeljno je, da zgled v prvi vrsti ni beseda, temveč dejanje.

VZGOJNE DEJAVNOSTI

Osnovni cilj vzgoje je oblikovanje dejavnosti, v katerih učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne in socialne potrebe, razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost.

Pomembno je, da omogočimo zadovoljitev potreb po varnosti in odsotnosti strahu, sprejetosti in vključenosti učencev, po individualnosti, uspešnosti in potrjevanju, po svobodi, ustvarjalnosti, gibanju in sprostitvi.

Vzgojne dejavnosti so sestavina kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi. Šola načrtuje in izvaja vzgojne dejavnosti na ravni šole, posameznih razredov ali oddelkov in, ko je potrebno, tudi na ravni posameznega učenca.

Reševanje medsebojnih problemov in sporov

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov ter sporov so svetovalni razgovori, mediacija in restitucija.

1. Svetovanje

Svetovanje je naravnano na reševanje problemov in konfliktov.

V procesu svetovanja se učenec uči:

- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj
- vživeti se v druge in sprejemati različnost
- razmišljati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi
- ustrezno ravnati v situacijah, kje je prisoten stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutek sramu ali krivde, konflikt, apatičnost, frustracija, doživljanje neuspeha, depresije

Na ta način se doseže, da se učenec uči oblikovati lastne cilje in strategije za uresničevanje le-teh, organizirati lastno dejavnost za večjo učinkovitost in spremljati svojo uspešnost ter tako razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje. Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti, pogovorov z učenci in starši ter ob drugih priložnostih.

Poleg tega bo šola ponudila učencem tudi druge oblike pomoči (pomoč pri učenju, ki jo bodo izvajali učitelji ali sošolci, načrtno vzpostavljane socialnih povezav med učenci, nudenje različnih oblik zunanje pomoči).

2. Mediacija

Šolska mediacija je postopek, v katerem se učenci, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča in poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator, posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba. Prevzema le vlogo mediatorja in ne posega v samo reševanje problema, čeprav ponudi pomoč. Pomembna značilnost vrstniške mediacije je, da je proces mediacije v celoti v rokah učencev: izvajajo ga učenci, toda s pomočjo mentorja.

3. Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Restitucija omogoča ustvarjalno soočanje z napakami, ki so na ta način tudi priložnost za učenje novih vedenj in popravilo napak. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov. Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljeni spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo, lažje razumeli napake drugih in kot odrasli ne bodo vstopali v avtoritarne odnose.

Temeljna načela

- Za učence je restitucija prostovoljna, ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj.
- Ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem (predlaga vsebino).
- Zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil.
- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno škodo (bolečino...).
- Oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Omogoča (promovira) pozitivno vedenje, poudarja vrednote in ne vzpodbuja obrambnih vedenj kot kritika in kazni.
- Restitucija spodbuja konstruktivno vedenje, ker ni kaznovalca in kazni, ni obrambnih ali destruktivnih reakcij in je zato verjetnost spremembe vedenja večja.

Potek restitucije

- Posameznik se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.
- Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Starši nudijo ustrezno podporo v samem procesu restitucije.
- V postopku restitucije ukrepi niso enolično in vnaprej določeni, jih pa smiselno povezujemo s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo. Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Proces restitucije je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.

Vzgojni načrt je potrdil svet šole dne, 28. 05. 2009.